

Gdańsk, 01.09.2023r.

prof. dr hab. Katarzyna Józefowicz
Wydział Rzeźby i Intermediów
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Ocena rozprawy doktorskiej mgr Anny Osadnik pt. „Reintegracja. Rzeźba w przestrzeni społecznej.” sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki wszczętym przez Radę Instytutu Sztuki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w dniu 27.03.2019 roku.

Anna Osadnik urodziła się w 1971 roku w Tarnowskich Górach, w mieście z którym do dzisiaj jest związana m.in. za sprawą pracy w tamtejszym Licem Sztuk Plastycznych. W latach 1990 -1991 studiowała na kierunku Wychowanie Plastyczne na Uniwersytecie Śląskim, filii w Cieszynie. W roku 1991 rozpoczęła studia na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby PWSSP we Wrocławiu, które ukończyła w 1995 roku dyplomem z wyróżnieniem w zakresie grafiki artystycznej zrealizowanym pod opieką promotorską prof. Romana Kowalika. Zaprezentowana w dokumentacji doktorskiej wielokierunkowa działalność artystyczna Anny Osadnik znajduje również odbicie w jej drodze edukacyjnej czy późniejszej zawodowej. Już na etapie studiów na wrocławskiej uczelni artystka nieustannie otwierała się na nowe wyzwania. Równoległe ze studiami na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby studiowała na Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki na macierzystej Uczelni (1991-1994) i w latach 1995–1996 na Konserwacji i Restauracji Zabytkowych Dzieł Sztuki na UMK w Toruniu (w charakterze wolnego słuchacza) poszerzając wiedzę i umiejętności w tym zakresie. O potrzebie rozbudowywania własnego artystycznego światopoglądu zaświadcza również podjęte przez nią studia doktoranckie. Rozpoczęte w 2017 na Uniwersytecie Śląskim studia zracjonalizowały i uporządkowały dotychczasową aktywność Anny Osadnik podnosząc za sprawą prowadzonych badań artystycznych na nowy poziom działania artystki . To co zwraca uwagę w zaprezentowanej przez Annę Osadnik charakterystyce wykształcenia czy zdobywanych doświadczeń to przywołanie osób które stanęły na jej drodze w trakcie studiów i odegrały ważną rolę w budowaniu jej zawodowego kręgosłupa. To dzisiaj rzadkość,

pamięć o mistrzach, a tym samym zwrócenie uwagi na ich role i wkład w kształcenie artysty. Dzięki takiej informacji mamy szansę zobaczyć jak doświadczenie wielu praktyków buduje umiejętności i formuje otwartość młodego twórcy. Anna Osadnik w ich doświadczeniu znalazła potężny zastrzyk warsztatu i inspiracji do dalszych artystycznych, wielokierunkowych i złożonych działań. Zasygnalizowała jak ważni są dla niej inni ludzie napotykanii na drodze nie tylko artystycznej ale też życiowej. Bez nich jej sztuka miałaby zupełnie inny wymiar.

W swoich działaniach twórczych artystka posługuje się grafiką warsztatową, drukiem eksperymentalnym, rzeźbą ceramiczną i betonową, recyklingiem, instalacją oraz malarstwem. Wymienione formy wypowiedzi często u Anny Osadnik łączą się ze sobą, dopełniają wzajemnie i przenikają. Zatraca się granica pomiędzy nimi. Są bardzo intensywne i realizowane z pełnym zaangażowaniem i rozmachem. Czynnikiem uruchamiającym wiele działań artystki jest praca z innymi osobami albo na rzecz innych. Doskonale ilustrują to fotografie wypełniające portfolio Anny Osadnik. Dużo na nich prac, ale też dużo pracujących osób. Dzięki obszernej dokumentacji fotograficznej zaczynam rozumieć jak ważna dla artystki jest siła grupowych działań i jak wielką inspiracją są pracujące z nią czy przy niej inni ludzie. Przemierzając za sprawą przedstawionej dokumentacji drogę jaką przeszła artystka od czasu ukończenia studiów po czas finalizowania pracy badawczej prowadzonej w ramach studiów doktoranckich pod opieką promotorską prof. Andrzeja Szarka dostrzegam siłę i prawdę działań edukacyjnych prowadzonych przez nią przez lata i potrzebę podjęcia tematu sformułowanego w tytule pracy doktorskiej „Reintegracja. Rzeźba w przestrzeni społecznej.”. Temat wyrósł w sposób naturalny z dotychczasowych własnych doświadczeń artystycznych i animatorskich. Bo jak sama Anna Osadnik pisze: „ Nakłoniłam do działania wiele osób, nieraz bardzo przypadkowych. Sprawiałam, że np. pierwszy raz w życiu formowali ceramiczną glinę.”. To za sprawą pochylenia się nad innymi, czasami przypadkowymi osobami dokonywała się w nich przemiana, wzmagala się wrażliwość, rozwijała duchowość. Otwieranie się na innych to też otwieranie się innych na artystkę i udział w proponowanych przez nią aktywnościach. Następuje swoiste sprzężenie zwrotne. Anna Osadnik dużo swoim współpracownikom przekazuje ale też dużo od nich dostaje. Śledząc dziejące się na przestrzeni lat działania reintegracyjne poprzez twórczość prowadzone przez Annę Osadnik m.in. w ramach projektu LCC/Lubsza Culture Center (np. taniec w glinie czy kilka edycji festiwalu Ceramiczna Noc w Lubszy) czy trwający kilka lat projekt doktorski dostrzegam dwutorowość jej działań wprowadzających nowe osoby w obszar sztuki. Jest to na pewno

edukacja, np. za sprawą pracy w Licem Sztuk Plastycznych czy prostych form zachęcających do wykonywania artystycznych artefaktów ale jest też współuczestnictwo, które z wielkim powodzeniem zaistniało w pracy doktorskiej Anny Osadnik będącej naturalną kontynuacją jej dotychczasowych działań o charakterze twórczym. Wieloletnie doświadczenia edukatorskie doskonale i prawdziwie zaistniały w jej pracy doktorskiej. Stanowią o jej autentyczności i oryginalności, która w konkluzji recenzji będzie jednym z elementów dających podstawę do wniosku o nadanie artystce stopnia doktora.

Anna Osadnik jest artystką bardzo aktywną i wszechstronną o czym zaświadcza nie tylko opisana powyżej jej działalność animatorska czy organizacyjna prowadząca do zainicjowania wielu działań w obszarze sztuki i edukacji przez sztukę, ale często łącząca się z nią przede wszystkim jej działalność artystyczna. Dowodzą tego jej udziały w wystawach, wydarzeniach, akcjach plenerowych, sympozjach, warsztatach dziejących się często na granicach sztuk. Potwierdzają przedstawione opisy aktywności artystki zawierające bardzo rozległą listę osiągnięć (ponad 50 indywidualnych prezentacji prac w kraju i poza granicami Polski oraz ponad 200 udziałów w m.in. wystawach akcjach, plenerach i wydarzeniach). Jej prace można znaleźć w muzeach i galeriach oraz w kolekcjach prywatnych w wielu krajach (Polska, Niemcy, Holandia, Finlandia, Czechy, Włochy, Kanada, Francja, Szwecja, Anglia, San Salvador, Kirgistan, Holandia, Węgry, Rumunia, Ukraina).

Działalność twórcza Anny Osadnik jest bardzo silnie związana z położoną w województwie śląskim wsią Lubsza, która stała się jej miejscem na ziemi, miejscem refleksji o sile natury, o sile wspólnej pracy i zwyczajnego życia. Wiele jej artystycznych działań wydarza się w tym miejscu. W domu, w ogrodzie, na polach, w ościennych miejscowościach. Powołane przez artystkę w 2007 Lubsza Culture Center stało się platformą jej przepelnionych troską o naszą planetę realizacji. Budowanych tu na miejscu z rzeczy niechcianych, rzeczy porzucanych czy po prostu zużytych lub pozbawionych pierwotnych funkcji. O wadze miejsca dla artystki zaświadcza powstające tu prace z grupy AZYL reinterpretujące samą artystkę (które czasem opuszczają jej dom i powstają na wystawach), m.in.: „Srebrne komnaty”, „Szkic szkicu do jeziora”, „Skupiona sfera” zabudowujące kolejne pomieszczenia LCC: salonik, łazienkę itd. i przestrzenie otaczające dom w Lubszy, które przede wszystkim wykorzystują, porządkują i stwarzają nowe miejsca z przedmiotów gromadzonych przez artystkę, przynoszonych do niej przez innych. Jest bowiem Anna Osadnik opiekunką rzeczy niepotrzebnych, zdaniem dotychczasowych użytkowników bezwartościowych. Jest też

kolekcjonerką rzeczy zużytych (papierosowych niedopałków, pazłotek po cukierkach, spalonych zapalek i wysuszonych torebek z fusami herbacianymi) które we właściwym momencie włącza w realizowane instalacje bądź tworzy z nich prace obiektowe i malarskie . To co łączy jej realizacje to nagromadzenie elementów, często multiplikowanie, intensywność kolorów, zaskakujące zestawienia i silna relacja tworzonych przez nią obiektów z naturą, która tak jak zapraszani do udziału w tworzeniu prac ludzie współtworzy wiele jej realizacji. Artystka rozświetla je promieniami słońca, usadawia je wśród roślin czy deformuje z pomocą wiatru czyniąc je często pracami o charakterze procesualnym. Strasznie dużo dzieje się w pracach Anny Osadnik są intensywne, pełne jej energii i entuzjazmu. Spontaniczne i w nieustającym pędzie, trochę zabałaganione, zapraszające w obszar sztuki wiele czynności zwyczajnych i codziennych, takich jak np. mycie słoików, usuwanie etykietek z butelek, czy przygotowywanie przetworów. Wrażliwość artystki połączona z otwartością dają wielką nadzieję na nowe prace i działania czyniące sztukę bliską ludziom sprawia, że waga jej w ich życiu będzie większa i rozwinie ich niematerialne postrzeganie świata. Działalność artystyczna Anny Osadnik jest w nieustającym procesie. Artystka z wielką umiejętnością na co wskazują efekty jej pracy wpisuje swoje działania w kontekst lokalny i lokuje wiele swoich aktywności twórczych w obszarze sztuki partycypacyjnej co czyni jej sztukę i jej działania ważnymi społecznie. Dzięki takiej strategii wykorzystywanej przez Annę Osadnik powstające w lubszańskiej przestrzeni prace są żywe, mają zagwarantowany kontakt z odbiorcą choć lokalnym ale za sprawą wieloletnich działań artystki gotowym na aktywny odbiór sztuki. Sztuka Anny Osadnik jest intensywna , prawdziwa i nieskrępowana podszyta imperatywem tworzenia, co stanowi o jej sile.

Rozprawa doktorska

Rozprawa doktorska autorstwa Anny Osadnik „Reintegracja. Rzeźba w przestrzeni społecznej.” złożona z pracy artystycznej i części pisemnej jest dziełem kompletnym. Część pisemna, bardzo osobista, w obrazowy sposób prezentuje drogę prowadzącą Annę Osadnik do realizacji doktorskiej tworząc tym samym kontekst dla powstającej realizacji. Artystka w tekście pracy odnosi się do własnych doświadczeń, które stają się kanwą przygotowanego dzieła. Stają się bazą i metodologicznym drogowskazem. Dostrzeżeniem siły, mocy i nieskrępowanej autentyczności działań wspólnych. Zaprezentowane w części pisemnej rozrastające się działania artystki o charakterze wspólnotowym wnoszą wiele do rozbudowanej części artystycznej pracy doktorskiej i są ważnym jej wątkiem. Za sprawą

tekstu towarzyszącego pracy artystycznej poznałam nie tylko źródła (choć pracy brakuje wyrazistych odniesień kontekstowych lokujących działania artystki w szeroko rozumianym polu sztuki) ale też i etapy jej powstawania, poszczególne elementy składowe doktorskiej instalacji i jej projekt. Ciągłe jednak czekamy na finał. Na wybór miejsca i skalę realizacji która zapowiada się na monumentalną i totalną bo do takich działań przyzwyczała nas artystka za sprawą wcześniejszych prac. Zgromadzone elementy i własna intuicja podpowiadają mi końcowy obraz. Pozwalają dokonać oceny pracy bo nie tylko obiekt końcowy jest dziełem ale również praca nad nim. Na tym etapie, stwarzania elementów jej składowe części oceniam bardzo wysoko. Zbiór energii wyzwalaającej się za sprawą wyjściowego założenia, emocje uczestników projektu, ich zaangażowanie i chęć dołożenia własnej cegiełki w tą rozbudowaną, wieloelementową pracę. Woda która jest dominującym elementem realizacji pojawia się jako zbiór dłoni przenoszących czy podających wodę w uformowanym zagłębieniu. Dłonie mają stworzyć rozległy zbiornik, przypomina mi się praca artystki z 2021 roku będąca elementem programu badawczego poprzedzającego pracę nad doktoratem, jezioro zbudowane ze słoików przy domu artystki w Lubszy, będący jak je nazwała artystka, szkicem szkicu do jeziora. Tym razem pracę zbudują zbiorniki utworzone z odlanych ludzkich dłoni, o różnych kształtach i rozmiarach. W podobnych ale jednak różnych układach, które złożą się na zbiór gestów tworzących niecki na wodę starające się zatrzymać każdą jej kroplę. Woda to życie o czym czasem zapominamy czyniąc świat poporządkowanym człowiekowi i choć jest jedną z najpopularniejszych substancji we wszechświecie zaczynamy odczuwać jej brak. Czułość względem wody jaką stwarza Anna Osadnik za sprawą dłoni w geście gotowym na jej utrzymanie wskazuje na wielki szacunek artystki dla jej życiodajnej siły. Obok wodnego zbiornika na realizację doktorską składa się również zbiór kulek przywodzących na myśl przelewanie i połyskiwanie wody. Trzecim budulcem wodnego obiektu stwarzanego przez artystkę są kamienie umacniających brzegi jeziora. Interesujące wydają mi się drobne kulki przywodzące na myśl ruch i dynamikę wody, zmienność formy wodnych plam zależną od podmuchów wiatrów, wysuszających ją promieni słonecznych. Uformowane ze „sreberka” kulki to też dźwięk, a właściwie szum, który się wyzwala przy ich ruchu, a który artystka planuje w pracy doktorskiej wzmocnić nagrany szumem wody. O zbieraniu, przenoszeniu czy przekazywaniu wody zaświadczą też sfotografowane dłonie w podobnym geście jak te tworzące zbiornik. One też w planach artystki wejdą w skład instalacji w formie dopełniającego ją panneau. Nawet jeśli forma prezentacji jest jeszcze nie osiągalna to woda, którą artystka uczyniła bohaterką rozprawy przelewa się z kart dokumentacji. Słysząc jej szum i przepływ. Wyobrażam sobie jej lśnienie

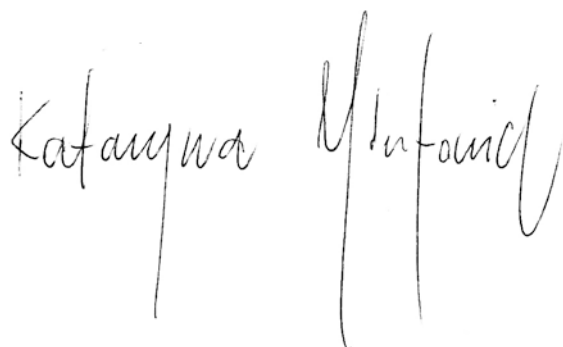
i przeciekanie jej nadmiaru z nieszczelnie złożonych dłoni. Woda ma w sobie zapisaną zarówno dynamikę jak i spokój wyzwalający refleksję. Zaprezentowana w pracy wizja zbiornika wodnego tworzonego przez stworzone z rąk niecki, zaciśnięte, próbujące utrzymać wypełniającą je zawartość przywodzi na myśl również dzisiejszy czas i świadomość niedostatków wody w naszym środowisku. Te zaciśnięte palce nie pozwalające na uronienie ani jednej jej kropli, chronią i zamykają tą przenoszoną z wielką uważnością ciecz której za chwilę może nam zabraknąć.

Ciekawa jestem planowanych nagromadzeń, zagęszczeń i symbolicznych przywołań które wypełnią już zrealizowane jednostkowe prace. Ciekawa też jednoczesnego uruchomienia wielu zmysłów w sytuacji wykreowanej, którą Anna Osadnik stwarza w pracy doktorskiej. Jestem sobie w stanie wyobrazić efekt końcowy ale tylko do pewnego stopnia. Dlatego z wielkim zaciekawieniem oczekuję finału, wybrzmienia wszystkich elementów i spotkania się z nimi w zbudowanej przez Annę Osadnik (wystawienniczej) przestrzeni. Opisane przez autorkę prace, historia ich powstania: czułość formowanych ręcznie kamieni i kulistych cząsteczek wody z formowanych jednostkowo foliowych kulek, przygotowywanie gipsowych odlewów dłoni, uchwycenie szumu wody, przygotowanie filmu i płaskorzeźby, zainspirowanie innych do przysyłania zdjęć. To wszystko wiem, mam zabrane informacje o pracy, ale moje zmysłowe i sensualne odbiory czekają z niecierpliwością na finał stwarzanej przez Annę Osadnik sytuacji, by w pełni przeżywać ulotność i metaforyczność przywołanej przez artystkę wody. Czekam ale to nie zmienia mojej bardzo wysokiej oceny przygotowanej pod opieką promotorską prof. Andrzeja Szarka pracy doktorskiej mgr Anny Osadnik. Jej moc i siła oddziaływania poszczególnych składowych elementów przekonały mnie już teraz swoim bardzo atrakcyjnym językiem wizualnym, historią powstania, determinacją artystki która zmieniła swoje pierwotne plany tworzenia zbioru odlanych dłoni (pandemia i unikanie kontaktu bezpośredniego zamieniły rzeźbiarskie elementy na fotografie dłoni).

Anna Osadnik to artystka pełna pasji i zaangażowania o czym zaświadcza zarówno jej prace jak i droga która do nich wiedzie. Z pasją przetwarza materiały, odzyskuje rzeczy i nadaje im nowe funkcje i znaczenia. W jej otoczeniu nic się nie marnuje, rzeczy zbiera sama lub zbierają z jej inspiracji inni. Tym sposobem nie przyprawia naszej planety o problem z ich utylizacją. Niepotrzebne w sensie użytkowym przedmioty uzyskują nowe życia albo żyją dłużej poprzez wielokrotne ich używanie, co spowalnia problemy utylizacji nadprodukcji. Czekając na swój czas powrotu do natury zmieniają się w nowe obiekty, kolaże, instalacje pełniąc jak to dzieje się w przypadku prac Anny Osadnik rolę komponentów dzieł i działań,

które tak jak wiele prac artystki zwracają uwagę na naszą rozrzutną gospodarkę darami natury. Otwarcie artystki na otaczającą ją przyrodę wielokrotnie akcentowane w części pisemnej pracy w prawdziwy i emocjonalny sposób wybrzmiewa w tworzonym przez nią dziele doktorskim. Realizowane przez artystkę strategie doskonale się wpisują w dynamikę naszych czasów połączoną z nieuchronnością końca, wobec których zmienne i chwilowe formy jej prac wydają się jedną z właściwych form dzisiejszych.

Po wnikliwym przeprowadzeniu analizy rozprawy doktorskiej mgr Anny Osadnik stwierdzam, w nawiązaniu do zapisów art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, że rozprawa pt. „Reintegracja . Rzeźba w przestrzeni społecznej” stanowi oryginalne dokonanie artystyczne i potwierdza wiedzę teoretyczną Kandydatki w dziedzinie sztuki dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki oraz gotowość Anny Osadnik do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej co z wielkim powodzeniem czyni już od wielu lat swojej działalności artystycznej, o czym zaświadcza jej bogata i wielotorowa twórczość. Praca doktorska dopełnia zbiór jej dotychczasowych osiągnięć. Z pełnym przekonaniem wnioskuję o nadanie Annie Osadnik stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Handwritten signature in black ink, reading "Katarzyna M. Infancl". The signature is written in a cursive, flowing style.